

Instructie Omgaan met kadavers

Bij het afvoeren van aangetroffen kadavers en dierlijke resten kun je in contact komen met ziekteverwekkers (gisten, schimmels, bacteriën, virussen, parasieten). Behandel elk kadaver als besmet.

Ook een dier dat verongelukt is, kan verzwakt zijn geweest door een ziekte. Bij al langer liggende kadavers kan door gisting de druk in het kadaver zo oplopen dat dit bij aanraking open scheurt. Wees hier op voorbereid. Krijg je spatten van het kadaver in je oog, spoel dit dan direct uit.

Ga voorzichtig om met een kadaver, bedenk dat er waarschijnlijk parasieten op de vacht of veren zitten en dat de uitwerpselen ook besmet kunnen zijn. Probeer het kadaver intact te laten en zorg voor voorzieningen om het kadaver hygiënisch te kunnen vervoeren, zoals een kadaverton of plastic zakken.

Omdat de doodsoorzaak van het kadaver niet bekend is en bij het ontbindingsproces diverse organismen zijn betrokken, kun je te maken krijgen met een variatie aan mogelijke ziekteverwekkers, met uiteenlopende symptomen, bijvoorbeeld: hoofdpijn, koorts, spier- en gewrichtspijnen, aantasting van de huid, misselijkheid en braken, hardnekkige hoest.

Neem bij aanhoudende symptomen contact op met de huisarts en zeg dan dat je met kadavers in contact bent geweest. Je kunt ook terecht bij de bedrijfsarts. De arts is verplicht om (een vermoeden van) beroepsziekten te melden bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten. Dit heeft geen gevolgen voor de aanstelling van de werknemer.

Je kunt diverse ziekten oplopen door besmetting via contact met kadavers. De ziektes komen niet veel voor, maar kunnen wel een ernstig verloop hebben.

- Botulisme: Door het aanraken van besmette dieren of doordat besmette grond of besmet water in een wondje komt.
- Vogelgriep: Door het aanraken van dode vogels, vooral grote groepen dode vogels zijn verdacht.;
- Vossenlintworm: Via de vacht van een dode vos, maar ook via andere dieren;
- Hazenziekte: Door het aanraken van een dode haas, de ingewanden van een zieke haas zijn zeer besmettelijk.
- Brucellose: Door besmette dieren of rauwe melk, via beschadigde huid, slijmvliezen, luchtwegen of de mond.
- Ziekte van Weil: Via dode ratten, met name de urine, maar ook via andere dieren.

Ziekteverwekkers kunnen het lichaam binnenkomen via:

- Handen en mond - door eten, drinken, wrijven in de ogen of roken tijdens het werk.
- Luchtwegen - door het inademen van stof of kleine druppeltjes.
- Huid - door kleine wondjes, maar soms ook door de intacte huid.

De belangrijkste manier om een besmetting te voorkomen is een goede algemene hygiëne. Dat betekent:

- Veeg niet met vieze handen over je gezicht. Besmetting kan plaatsvinden via ogen, neus of mond.

- Niet eten, drinken of roken tijdens werkzaamheden. Was altijd eerst je handen tijdens een pauze voor je iets eet, drinkt of rookt of voor je weer gaat autorijden. Droog je handen met papieren handdoek.
- Pas het gedrag aan: na ruimen geen hand geven, vermijd in de ogen wrijven, pak niets beet dat niet beetgepakt hoeft te worden.

Maatregelen:

- Voorkom besmetting met of verspreiding van de ziekteverwekkers door alert te zijn en kadavers snel te ruimen.
- Draag gelaatsbescherming bij schoonmaakwerkzaamheden met een hogedrukspuit;
- Draag handschoenen om wondjes te voorkomen.
- Maak eventuele wondjes goed schoon en dek ze af.
- Gebruik hulpmiddelen als schepnet of takel om kadavers aan te pakken.
- Gebruik bij het afvoeren van een kadaver waterdichte handschoenen met grip, categorie 1 (NEN-EN 420 en 388) en een mondneusmasker FFP (bij verdachte, droge vogels: FFP2 !).
- Pas alleen niet-poreuze materialen toe bij afdekken, of verwijderen.
- Laat zo min mogelijk mensen bij de bronnen komen.
- Zorg voor een vuil/schoon gedeelte in de auto bij transport kadavers en voor een gekoelde opslagvoorziening voor kadavers.
- Zorg voor een gekoelde opslagvoorziening voor kadavers.
- Gebruik een wegwerp overall en gebruik wegwerpverpakkingen.
- Verpak gebruikte materialen en verwijder deze onmiddellijk.

Het risico op ziek worden hangt af van de aard van de ziekte, de hoeveelheid ziektekiemen die je binnenkrijgt en je eigen conditie.

Vaccinatie

- Als uit de RI&E blijkt dat er een risico bestaat voor de gezondheid van werknemers terwijl er effectieve inenting in Nederland beschikbaar zijn, dan moet de werkgever een vaccinatie aanbieden (Arbobesluit artikel 4.91).
- Aan iedere werknemer die nog niet immuun is voor de biologische agentia waaraan hij/zij is of kan worden blootgesteld is voorafgaand aan het werk een vaccinatie aangeboden.
- Vaccinatie is bedoeld als aanvulling op andere maatregelen en komt nooit in de plaats hiervan.
- De werkgever biedt vaccinatie aan werknemer aan met de begeleidende individuele voorlichting. De werknemers moeten op de hoogte worden gebracht van de voor- en nadelen en worden bijgestaan in een individuele afweging
- De bedrijfsarts adviseert de werkgever op basis van risico-inventarisatie over vaccinaties en AGO's.